

Projektnamn: Energikompetenscentrum - Etablering av kunskapsområdet energieffektiv samhällsbyggnad

Programområde: Norra Mellansverige

Ärende ID: 20200693

Sammanfattande beskrivning

Projektets övergripande mål är att skapa förutsättningar för att utveckla Dalarna mot smart specialisering inom energieffektiv samhällsbyggnad.

Projektets mål är att stärka och utveckla SMF inom verksamhetsområdet energieffektiv samhällsbyggnad.

Delmål 1: att skapa gränssnittet mellan Högskolan Dalarna och det regionala näringslivet inom det energitekniska området. För att uppnå delmålet ska följande aktiviteter genomföras:

- Utveckla Energikompetenscentrum och öka Högskolans legitimitet för en ökad extern samverkan och långsiktig verksamhet
- Utveckla samarbetet med andra regioner och aktörer, både nationellt och internationellt, för att dra lärdom, hitta synergier och samarbetsområden.

Delmål 2: att stärka företagens innovationskraft genom ökad kunskap i regionens näringsliv. Följande aktiviteter ska genomföras:

- Kunskapsförmedling genom seminarier, workshops och företagsträffar hos regionens företag för att öka deras innovationsgrad och förbättra produkter. Kunskap ska även förmedlas genom konsultationer och kortare uppdrag för företag för att testa nya idéer eller produkter.
- Omvärldsbevakning av nationella och internationella forskningsutlysningar och insatser för att påverka företagen att bli aktiva i forskningsarbeten. Projektet ska delta i nationella och internationella forskningsarenor för att följa teknikutvecklingen och sprida erfarenheter och ny kunskap till regionens SMF.

Delmål 3: att öka forskningsaktiviteten hos regionens SMF och offentliga aktörer. Följande aktiviteter ska genomföras:

- Öka antalet företag som ingår i internationell forskningssamverkan genom riktade insatser, såsom uppsökande verksamhet hos SMF och gemensamma besök hos företag och forskargrupper inom EU. Projektet ska också delta i nationella/internationella FOU-plattformar för att tidigt ta del av kommande utlysningar.
- Initiera nya FoU-projekt med regionens näringsliv för att öka kompetensen och innovationskraften hos SMF och aktivt söka samverkan med SMF för insatser.
- Kortare förstudier kan genomföras för att förbereda nya satsningar och utreda nya idéers genomförbarhet.
- Test och demonstation av nya produkter och tjänster samt resultatspridning.

- Hjälpa företagen att komma i kontakt med internationella test- och demonstrationsanläggningar samt samarbeta för fler Technical Visits.
- Utveckla, anpassa och paketera Högskolans FoU-miljö för SMFs behov.

Delmål 4: att skapa förutsättningar för smart specialisering inom energieffektiv samhällsbyggnad genom ökat samarbete med regionens aktörer. Projektet skall vara en central del i en regional satsning att bygga upp smart specialisering inom energieffektivt samhällsbyggnad och samordna de olika aktörernas arbete och insatser.

Näringslivets medverkan kanaliseras främst genom klusterorganisationerna. Företagen medverkar aktivt i projektet genom olika insatser såsom utvecklingsprojekt och test och demonstration nationellt och internationellt samt i kunskapsöverförings- och nätverksaktiviteter. I den utvärdering som genomfördes i föregående projekt framkom önskemål från företagen om fortsatt engagemang med Högskolan.

Förväntat resultat är ökad kunskap och investeringar i FoU och innovation hos företagen inom energieffektivisering och förnybar energi. Nya utvecklingsprojekt har initierats varav några utvecklats till innovationer eller affärsidéer. Ett ökat antal företag deltar i internationella forskningsprojekt. Energikompetenscentrum har etablerats som den självklara kunskapsnoden inom energieffektivt samhällsbyggnad för företag och kluster i regionen.

På lång sikt förväntas projektet bidra till att skapa en öppen innovationsarena för energieffektivt samhällsbyggande vilket leder till nya och stärkta företag och ökad sysselsättning vilket bidrar till övergången till koldioxidsnål ekonomi. Fler företag har tagit steget ut på den europeiska marknaden. Kvinnors ställning och representation på marknaden har genom projektet ökat.

Bakgrund och omvärld

Bakgrund

Samhällets energianvändning och energiförsörjning står inför en stor omställning då användandet av fossila bränslen måste minska och i längre perspektiv upphöra. Omställningen till ny teknik och förändrad energianvändning innebär en stor möjlighet för regionens näringsliv, men också en stor utmaning då nya produkter, nya produktionsätt och nya affärsmodeller kräver ett brett spektrum av nya kunskaper, tankesätt och samarbetsformer för att utvecklas till innovationer som dessutom bidrar till tillväxt och sysselsättning.

Större företag inom t ex elteknik, stål och skogsindustrin har sedan länge insett detta och har genom egna analys-, forsknings- och utvecklingsresurser påbörjat en omställning i denna riktning. Inom små och medelstora företag (SMF) är utvecklingsbehovet minst lika stort, men ofta saknas resurser, kunskap och ibland kontakter. Förtroendet för forskning och multidisciplinära tankesätt är ofta lågt vilket i sig är ett hinder för nytänkande. Ny kunskap, nationella och internationella kontakter och nytänkande forskningsförankrad utveckling måste därför in i regionens SMF för att idéer ska kunna växa till innovationer.

Dalarna är ett av länen i Sverige som utmärkt sig i arbetet med denna energiomställning och en rad organisationer, myndigheter, företagskluster och företag arbetar för att driva på denna utveckling. Region Dalarnas analys visar att energieffektiv samhällsbyggnad är

ett område där Dalarna i ett nationellt och europeiskt perspektiv har unika egenskaper och färdigheter som gör att vi har konkurrensfördelar inom detta område i jämförelse med många andra regioner. Energieffektivt samhällsbyggande har därför lyfts fram som ett av fyra områden för smart specialisering i Dalarnas regionala utvecklingsstrategi Dalarna 2020 och Mobilisera för tillväxt - agenda för smart specialisering.

Ansökan tar en naturlig utgångspunkt i projektet Energi- och miljökompetenscentrum (EMC) som drivits under 2011-2014, men också utifrån förstudien Next Horizon - Energieffektivt samhällsbyggande, som är ett regionalt projekt relaterat till smart specialiseringsarbetet i Dalarna.

EMC-projektet syftade till att stärka samarbetet mellan Högskolan Dalarnas energiverksamhet och det regionala näringslivet, bl a genom att bygga upp kompetens inom områdena energieffektiva byggnader och aktiva elnät i form av utveckling av kompetens och resurser. Inom ramen för EMC genomfördes ett tjugotal förstudier, lika många seminarier samt ett hundratal företagsträffar och har bl a resulterat i produktutveckling, företagsdoktorandprojekt och att samverkansformerna med regionens kluster har utvecklats. En kortare studie om kvinnors karriärvägar inom energibranschen i Dalarna genomfördes och visar att jämställdhetsfrämjande åtgärder behövs. SCBs statistik visar också att få kvinnor utbildar sig inom energiområdet.

Förstudien Next Horizon - energieffektivt samhällsbyggande är ett samarbetsprojekt mellan Högskolan Dalarna och Region Dalarna som syftar till är att undersöka om fokusområdet energieffektivt samhällsbyggande kan utgöra en del av Dalarnas RIS3-strategi och om det finns förutsättningar för en öppen innovationsmiljö för fokusområdet där företag och individer ska kunna utveckla idéer till innovationer och därigenom skapa lönsamhet och arbetstillfällen.

Energiområdet är ett av Högskolans starkaste forskningsområden och i projektet ska detta utnyttjas för att utveckla regionen mot smart specialisering inom energieffektiv samhällsbyggnad. Åtgärder görs för att öka forskningsaktiviteten i regionens SMF, öka deras intresse för och medverkan i internationellt FoU-arbete och öka deras kunskap för att öka deras forskningsmognad och innovationskraft. Genom det nystartade Energi-kompetenscentrum vid Högskolan skapas ett tydligt gränssnitt för Högskolans näringslivssamverkan vilket underlättar samarbetet och skapar en naturlig ingång mot Högskolans kunskap inom förnybar energi, energieffektivisering och vetenskapliga arbetsätt.

Omvärld och samverkan

Vår omvärldsanalys bygger på erfarenheterna från arbetet med EMC och Next Horizon samt Högskolans långvariga erfarenhet av såväl nationellt samarbete inom energiområdet.

Arbetet i projektet Next Horizon har inneburit att alla större relevanta aktörer som kan bidra till energiomställningen i regionen samarbetat för att ta fram ett underlag för att bygga en regional öppen innovationsarena för kunskapsområdet energieffektivt samhällsbyggande. Dessa aktörer, som omfattar klustren Byggdialog Dalarna, HVV, Triple Stelix, ITS Dalarna; offentliga aktörer som region Dalarna, Länsstyrelsen och Högskolan Dalarna samt näringslivsfrämjande organisationer som Stiftelsen Teknikdalen och IUC, har

alla haft energifrågorna som en viktig del av verksamheten och kommer att ha dessa som ett prioriterat område i sitt kommande arbete de närmaste åren.

Arbetet med energieffektivt samhällsbyggande inkluderar de aktörer (t ex företag, företagskluster, organisationer, men även konsumenterna) vars verksamhet och handlingar leder till att samhällets energiberoende och miljöpåverkan på energianvändning kraftigt minskar. Sett ur det regionala perspektivet betyder en satsning på energieffektivt samhällsbyggande även att man ska stödja en utveckling som leder till såväl ökat utbud av varor och tjänster som ökad efterfrågan av dessa.

För att kunskapsområdet energieffektiv samhällsbyggnad ska bli till ett starkt regionalt styrkeområde för smart specialisering och en öppen innovationsarena ska kunna utvecklas krävs att de olika initiativen och styrkorna från klustren i regionen samordnas, vilket görs inom detta projekt. Denna samverkan och kunskap om varandras styrkor, initiativ och arbetsätt innebär att dubbelarbete undviks och att de offentliga resurserna kan utnyttjas mer effektivt, men också att vi tillsammans kan identifiera, och vid behov utveckla, områden där verksamhet saknas för att den öppna innovationsarenan ska bli effektiv och fungerande.

Liknande initiativ för att utveckla en öppen innovationsarena inom området energieffektivt samhällsbyggande saknas i vår region, men andra regioner nationellt och internationellt har utvecklats väl inom specifika områden, t ex Västra Götalandsregionen inom energieffektivt byggande, Voralberg i Österrike inom lågenergibyggnad i modern träbyggnadsteknik (där byggandet i trä i sig också bidrar till låg CO₂-belastning) och delar av Danmark och Tyskland vad gäller utveckling av vindkraft respektive sol. I vår region finns exempel på initiativ som stödjer utveckling av vissa tekniker som Glava Energy Center som stödjer företag som vill utveckla produkter inom förnybar energi (speciellt sol) och ett konsekvent och målinriktat arbete har gjort att energibolagen i t ex Gävle, Falun och Borlänge utvecklat fjärrvärmesystem med hög miljöprestanda som är kända långt utanför regionens gränser. Nyligen har det beslutats om ett par demonstrationsprojekt med regional förankring som rör energiförsörjning till elfordon.

Genom långvarigt forskningsarbete har Högskolan Dalarna kontakter med de flesta relevanta nationella aktörer inom området och ett flertal av de större internationella aktörerna och genom vårt samarbete med de regionala klustren och organisationerna ökar det nationella och internationella kontaktnätet än mer. Dessa kontakter, och erfarenhet från de olika initiativen i vår region, kommer att utnyttjas i projektet för att såväl ta del av andras erfarenheter och för att sprida kunskap om vår regions kunskap, företag och verksamhet.

EUs och andra medfinansierares medverkan i projektet kommer att synliggöras genom att deras loggor synliggörs i alla offentliga utskick, som trycksaker, inbjudningar och presentationer. I de fall investeringar görs i projektet kommer dessa att märkas med dekaler som synliggör att de medfinansierats av Europeiska regionala fonden. Alla inblandade i projektet kommer att informeras att detta är ett krav från projektet och vi kommer att kontrollera att detta görs.

Koppling till det lokala näringslivet

Regionens SMF behöver ny kunskap, nationella och internationella kontakter och forskningsförankrad utveckling för att idéer ska kunna växa till innovationer och utvecklas till affärslösningar för marknader i närområdet och internationellt. Projektet innebär att Högskolan Dalarna tar på rollen som samordnare och kunskapsnod i arbetet med att utveckla regionen mot smart specialisering inom energieffektivt samhällsbyggande. Denna roll har identifierats med de olika aktörerna som varit verksamma inom Next Horizon och har också efterfrågats av Region Dalarna.

Inom det tidigare EMC-projektet har vi mött över 110 företag genom konsultationer, medverkan i seminarier och samarbeten och det har ofta framkommit en önskan om fortsatt engagemang av Högskolans från företagens sida. Företagens mervärde av att få en kontaktingång mot högskolan framgår av studien 'EMC - Fördjupad projektuppföljning' som gjordes av projektets följeforskare i slutet av 2014 där ett antal av de företag som Högskolan samarbetat med under projektet intervjuades. De intervjuade pekar på flera faktorer från samarbetet som ur deras synvinkel stärkt företaget och på ett positivt sätt påverkat konkurrenskraften. Genom projektet har företagen fått tillgång till samtalspartner, omvärldsbevakning och kunskap och samarbetet har stärkt företaget i kontakter med sina kunder. Vidare har kontakterna stärkt företagets hållbarhetsprofil, utvidgat det professionella nätverket och gett nya idéer och kunskaper.

En erfarenhet vi haft från tidigare projekt är att samarbete med SMF lättast kanaliseras genom kontakter med företagsklustren vilka kan vara med att identifiera de företag som har stor potential, är utvecklingsmogna och har intresse för samverkan med HDa. Projektet har därför förankrats i framförallt diskussioner med Byggdialog Dalarna och HVV, men även med ITS Dalarna och Triple Steelix. I de senare fallen har vi uttryckt ömsesidigt intresse av att utveckla samarbetet och hitta samarbetsformer där vi utnyttjar varandras kontaktnät och kompetenser. Vid sidan om klustren har vi även förankrat projektet med Länsstyrelsen (sekretariatet för energiintelligent Dalarna), Region Dalarna, Stiftelsen Teknikdalen, IUC och Invest in Sweden. Det senare är en organisation som under de gångna åren vid ett flertal tillfällen kontaktat Högskolans energiavdelning med anledning av internationella företag inom området som vill etablera sig i regionen.

Vårt samarbete med det regionala näringslivet är idag mest utvecklat med företag inom bygg- och fastighetsbranschen, vilket är ett resultat av ett längre samarbete med Byggdialog Dalarna. Här kommer vi med stor sannolikhet att utveckla kontakterna med företag som Icell, Mockfjärdsfönster, Dala massivträhus, Främby udde, Isoflex, Tunabyggen, Byggpartner och flera av regionens fjärrvärmebolag. Inom tillverkningsindustrin kommer vi sannolikt utveckla kontakterna med Extuna och Stocksbro energi och inom mer elinriktade företag finns naturliga samarbetsmöjligheter med t ex Ctek och Dala Energi. Detta är exempel på företag vi redan idag diskuterar utvecklingsidéer med, men kommer under projektets gång att möta flera nya samarbetspartner. Vid sidan om företagskontakter som kanaliseras genom klustren kommer vi även att själva söka upp företag och ha beredskap att ta emot företag som söker upp oss på eget initiativ.

Förutom att företagen medverkar i projektet genom direkta samarbeten, kommer vi att erbjuda kortare konsultationer, delge kunskap genom omvärldsbevakning och vid seminarier, bygga nätverk för att kunna realisera nya innovationer och erbjuda högskolans

resurser i form av lab, tester och beräkningar. Vi kommer också att verka för att företag får tillstånd demonstration av deras produkter och tjänster på en nationell och internationell marknad. Vissa företag kommer härmed att vara i kontakt med oss genom en av aktiviteterna, medan andra företag kommer att delta i flera olika aktiviteter vid olika tillfällen.

Mål och resultat

Mål

Projektets övergripande mål är att skapa förutsättningar för att utveckla Dalarna mot smart specialisering inom energieffektiv samhällsbyggnad. Genom projektet kommer forskningsintensiteten och innovationsgraden inom regionens små och medelstora företag verksamma inom området att ökas. Detta stärker och utvecklar företagen vilket bidrar till ökad omsättning och fler arbetstillfällen.

Projektet ska skapa basen för högskolans energitekniska insatser och därmed göra Högskolan till den självklara kunskapsnoden för triple Helix-samverkan inom energiområdet i Dalarna. Genom att utveckla Energikompetenscentrum vid Akademin Industri och samhälle skapas ett tydligt gränssnitt mellan Högskolan Dalarna och det regionala näringslivet inom det energitekniska området, vilket gör det lätt för företag att närma sig Högskolan och utveckla samarbete.

Under projektet ska arbetsmetoder utvecklas och åtgärder genomföras för att såväl befintlig som nyutvecklad kunskap skall spridas till regionens företag och bidra till tillväxt i sektorn som arbetar med energieffektiv samhällsbyggnad. Kunskapsförmedlingen skall dock inte vara enkelriktad och bara ske från akademien ut mot samhället, utan lika viktigt är att akademien lär sig av näringslivets och andra samhällsaktörers arbetssätt och att arbetssätt som grundar sig på kompetensväxling och samskapande utvecklas. Bland annat innebär ett samskapande arbetssätt att nya områden för forskning identifieras. Detta är en förutsättning såväl för att forskningen ska nyttiggöras och medverka till att lösa de samhällsutmaningar vi står inför som att företagens tillväxt i större grad ska basera på kompetenser i energieffektivisering och förnybar energi.

Projektet ska bidra till att utveckla forskningsdrivna innovationsprocesser för regionens SMF och samhällsaktörer. För företagen innebär det nya affärslösningar för marknader i närområdet och internationellt och ökade möjligheten till nya värdeskapande innovationer i befintliga och nystartade företag. Dessa företag kan vidareutvecklas av andra aktörer i innovationssystemet och därmed bli mogna för exportsatsningar. Projektet ska stärka forskningssamverkan och samskapandet inom energiområdet i regionen genom att nya forskningssamarbeten startar, där företagen är involverade. Genom att aktivt bevaka och medverka i internationella nätverk (t ex Horizon 2020 och andra sektorsprogram) ska internationaliseringen öka för regionens företag.

Projektet ska även skapa och underhålla öppna kunskapsvägar för implementering av forskningsresultat i regionens näringsliv. Att samarbeta i såväl nationella som internationella nätverk är därför en viktig pusselbit för att kunna sammanföra det regionala näringslivet med den internationella forskningsfronten och även kunna förmedla kontakter mellan regionens näringsliv och aktörer utanför vår region.

En förutsättning för smart specialisering är att regionens aktörer inom området samarbetar och att deras insatser samordnas för att processen ska bli effektiv. En ökad samverkan mellan regionens kluster och övriga aktörer verksamma inom kunskapsområdet energieffektiv samhällsbyggnad är därför ett viktigt delmål för projektet.

Målgrupper

Primär målgrupp är regionens små och medelstora företag (SMF) verksamma inom områdena energieffektivisering och/eller förnybar energiteknik och som har potential att utvecklas om kontakterna med Högskolan Dalarna utvecklas.

Med regionen menar vi primärt Dalarnas län, men företag från Gävleborgs län och Värmland kommer att ingå. Företag och organisationer utanför regionen Norra Mellansverige kan komma att ingå om deras verksamhet, idag eller i framtiden, kommer att kunna ha märkbar påverkan på Norra Mellansveriges utveckling. Detta gäller t ex om det finns planer på framtida etablering i regionen, eller om det finns befintligt eller potentiellt samarbete med företag i regionen som kommer kunna påverkas genom vår insats.

En viktig målgrupp för projektet är vidare offentliga aktörer, kluster och andra nätverk/organisationer som arbetar för energieffektiv samhällsbyggnad i regionen.

Indirekta målgrupper är: Näringslivsorganisationer, Kluster och andra nätverk/organisationer inom fokusområdena, Kommuner, regionförbund, länsstyrelser och andra myndigheter med kopplingar till SMF och högskola.

Även om projektet riktar sig mot små och medelstora företag är stora företag en indirekt målgrupp. Exempel på detta är länets skogs- och sågverksindustri, som behövs för att utveckla det material som snickerier behöver för att kunna ta fram framtidens energieffektiva byggnadskomponenter. Även om större företag ofta har egna, ibland omfattande, FoU-resurser, så är de oftast beroende av lokala SMF i form av underleverantörer och konsulter i sin verksamhet. Aktiviteter som syftar till att öka samarbetet mellan större och mindre företagen är därför motiverade och insatser mot större företag kommer att kunna ske i projektet om detta direkt eller indirekt positivt påverkar SMF i regionen.

Förväntat resultat vid projektavslut

Efter projektets genomförande har följande uppnåtts:

- Kunskapen om förnybar energi och energieffektivisering hos regionens SMF har ökat.
- Investeringarna i forskning, utveckling och innovation i företag verksamma inom området förnybar energi och energieffektivisering har ökat, vilket leder till att dessa företag stärks, får ökad marknad och därmed bidrar till minskade koldioxidutsläpp globalt.
- Graden av forskning och utveckling inom SMF som arbetar eller potentiellt kan komma att arbeta inom områdena förnybar energi och energieffektivisering har utvecklats, vilket bidragit till att företagens omställningsförmåga och innovationskraft ökat.
- Nya utvecklingsprojekt om produkter och tjänster mellan Högskolan Dalarna och

regionens företag och industri eller mellan företag har initierats. Detta kan gälla såväl produkter och tjänster som bidrar till minskad energianvändning och ökad användning av förnybar energi i regionen, som utveckling av produkter och tjänster som bidrar till minskad energianvändning, ökad användning av förnybar energi och därmed minskade utsläpp av klimatgaser i ett globalt perspektiv.

- Några av de idéer som genererats eller vidareutvecklats som projekt har utvecklats till innovationer eller affärsidéer som har eller är på väg att implementeras av företag.
- Antalet företag i regionen som ingår i internationell forskningssamverkan, t ex EU-projekt, har ökat.
- En attraktiv infrastruktur för forsknings- och innovation där test- och demonstrations-anläggningar görs tillgänglig för företag har byggts upp. Här är kluster viktiga samarbetspartners och öppna innovations processer som inkluderar genus och mångfald betydelsefulla kvalitetskriterier.
- Samarbetet mellan Högskolan Dalarna, kluster och andra organisationer verksamma inom energieffektiv samhällsbyggnad har utvecklats och funnit sina former.
- Högskolan Dalarnas verksamhet inom energiområdet har blivit allmänt känt och vunnit legitimitet hos regionens SMF. Högskolan har därmed utvecklats till att bli den självklara kunskapsnoden i det regionala arbetet för smart specialisering inom energieffektiv samhällsbyggnad.
- Energikompetenscentrum i Dalarna har utvecklats, såväl organisatoriskt och verksamhetsmässigt, så att dess roll som en av byggstenarna i det regionala energisamarbetet blivit väl utprovad, definierat och accepterad av alla centrala aktörer som arbetar för energieffektiv samhällsbyggnad i regionen.

Målvärde för aktivitetsindikatorer

Antal företag som får stöd för att introducera	
för marknaden nya produkter:	10 företag
Antal företag som får annat stöd än ekonomiskt stöd:	100 företag
Antal företag som får stöd:	0 företag
Antal nya företag som får stöd:	0 företag
Sysselsättningsökning i företag som får stöd:	10 heltidstjänster

Organisation och genomförande

Projektorganisation

Organisationen för EnergiKompetensCentrum, EKC, har arbetats fram huvudsakligen i en förstudie finansierad av Region Dalarna, se bilaga 4. Organisationen för det projekt som denna ansökan avser består av forskare och specialister inom energiområdet knutna till

Högskolans energiverksamhet samt andra områden inom Högskolan som är relevanta. Ingen nyrekrytering planeras ske för anställning i projektet, men projektets genomförande kommer att påverka Högskolans arbete så att nyrekrytering av lärar- och forskarpersonal kommer att ske och projektets genomförande kommer då också ha inverkan på de kompetensprofiler vi eftersträvar då verksamheten inom energijämnet kommer att innebära en högre grad av samverkan med näringslivet.

Den personal som engageras i projektet är (procent av heltid för uppgiften):

- Projektledare (70%) är Hans Ersson som tidigare varit verksamhetsutvecklare inom projektet EMC. I rollen ingår även att vara samt verksamhetsledare för Energikompetenscentrum. Hans är idag projektanställd vid Högskolan, men om projektet beviljas kommer tjänsten övergå i fast anställning.
- Biträdande projektledare (50%) är Mats Rönnelid som har fast anställning som universitetslektor. Han har tidigare varit projektledare för EMC-projektet. I rollen som biträdande projektledare ingår speciellt ansvar för forskning och att knyta fler företag till långsiktiga forskningsprojekt.
- Kompetensresurs (100%). Detta arbete kommer att delas av ett flertal olika lärare och forskare vid Högskolan där de olika personernas olika kompetenser kommer att utnyttjas vid företagsamverkan i form av konsultationer, förstudier, riggande av samarbetsprojekt, föreläsare vid seminarier mm. Detta gäller i huvudsak fast anställd personal vid Högskolan, men viss kompetens, t ex från andra lärosäten, kan komma att projektanställas under kortare tid om vi finner att viss unik kompetens behöver tillföras för att få tillstånd en viss typ av samarbete.
- Laborativt utvecklingsansvar (50%). Projektet innebär att tid kan frigöras för fast anställd personal som kan arbeta med utveckling av laboratorierna, skrivande av underlag i samband med upphandlingar mm. Dessa personer kommer att ansvara för rutinmässiga inköp till laboratorierna. Högskolan har centralt placerad personal som specifikt arbetar med upphandlingsfrågor och som kommer att hjälpa till i projektet där så behövs.
- Ekonom (20%) Ulrika Eriksson som tidigare varit projektekonom i flera projekt med medel från strukturfonderna
- Projektadministration (30%) Åsa Dahlstrand som tidigare varit administratör i flera strukturfondsfinansierade projekt. I arbetet som administratör ingår skrivande av protokoll, administration i samband med seminarier och workshops, och sammanställningar i samband kvartalsrapportering och slutredovisning.
- Ledningspersoner vid Hda (15%). Detta är personer med olika ledningsfunktioner (ämnesansvarig, forskningsledare, avdelningschef, akademichef) som dels sitter med i lednings- och styrgrupp för projektet och dels verkar för att den samverkan som projektet innebär ska kunna utvecklas och få en naturlig plats i Högskolans arbete och organisation.

Högskolan Dalarna har stor erfarenhet av upphandling av såväl varor som tjänster av större och mindre belopp och har speciell personal i organisationen som ansvarar för upphandling. Vid sidan om detta finns dokument som styr regler och rutiner för hur upphandling ska bedrivas vid Högskolan (se bilagor). Då projektet kommer att sin verksamhet vid akademin Industri och samhälle kommer en del av upphandlingen att genomföras av personal i projektet. Såväl projektledning som projektets administratör och ekonom har

tidigare erfarenhet av upphandling och kommer att rådfråga Högskolans centrala förvaltning då vi behöver hjälp med detta.

Arbetsätt

Projektet genomförs av personer med stor erfarenhet av att driva projekt. Projektledaren har under lång tid haft ledande funktioner i svensk industri, bl a tio års erfarenhet som forsknings- och utvecklingschef vid Stora Enso Kvarnsveden. Bitr. projektledare har tidigare ansvarat för EMC-projektet, men även andra större FoU-projekt. Projektadministratör och projektekonom samt forskande personal som engageras har stor erfarenhet av att genomföra projekt på såväl nationell som internationell nivå, vilket borgar för att projektet kommer att styras och genomföras av kompetent personal.

Projektet styrs av en ledningsgrupp bestående av projektledarna, ekonom, administratör, forskningsledare, avdelningschef och ytterligare 1-2 forskare vid Högskolan. Ledningsgruppen beslutar i alla frågor rörande ekonomi. Ledningsgruppen har möten 1 gång/månad (ca 10 ggr/år) där fortlöpande beslut om verksamhet och uppföljning av projektet sker. Följeforskaren följer projektet och ser till att projektplanen följs och kommer också att avge rapporter årligen som följs upp av ledningsgruppen och är med på dess möten vid behov.

Till projektet knyts också en styrgrupp bestående av 4-8 externa ledamöter samt personer från ledningsgruppen som träffas 1-2 ggr/år. Styrgruppens uppgift att följa projektet och ge råd om hur projektet ska utvecklas. Styrgruppens medlemmar är ännu ej utsedda, men väljs så de representerar näringslivet såväl som andra projekt/organisationer som arbetar inom området energieffektiv samhällsbyggnad i regionen. Styrgruppen blir därmed även en viktig kanal för att sprida resultat och erfarenhet från projektet. De som satt med i styrgruppen för det föregående projektet EMC ska tillfrågas (Region Dalarna, Länsstyrelsen, Byggdialog Dalarna, HVV, Borlänge Energi Falu Energi och Vatten), då detta, tillsammans med personalen vid Högskolan som varit med i det tidigare projektet, borgar för att man får med sig erfarenheter från det tidigare arbetet. Som en del av resultat-spridningen sammanställs också ett nyhetsbrev 2-4 ggr/år. I nyhetsbrevet annonseras kommande aktiviteter som t ex seminarier eller andra informationsinsatser, samtidigt som detta blir en kanal för att ge information om Högskolans kompetens och kapacitet (t ex laboratorier). Nyhetsbrevet sprids företrädesvis elektroniskt till företag, kluster och andra som kan ha intresse av att följa eller få information om möjligheter med projektet. Projektet ska också ha en hemsida där man kan lägga ut information och dokumentation av t ex seminarier och förstudier.

Projektet är organiserat i 12 aktiviteter med det gemensamma projektmålet att stärka och utveckla SMF inom verksamhetsområdet energieffektiv samhällsbyggnad. Projektet sammanfattas i fyra delmål med aktiviteter som stödjer detta. Projektlogiken sammanfattas i bilaga 8. Projektet kopplar till och ska samarbeta med en rad andra strukturfondsprojekt, se bilaga 10.

Projektet är helt i linje med det horisontella kriteriet bättre miljö då det syftar till att stärka och utveckla företag inom förnybar energi och energieffektivisering. Projektet koppling till de horisontella kriterierna jämställdhet och ickediskriminering handlar främst om att se till att man till fullo utnyttjar de personella resurser som finns, oavsett

kön eller etnicitet. Det kontaktnät med regionens näringsliv som byggs upp (direkt till företag eller via klustren) ska därför användas som kanaler för att hjälpa kvinnor och personer med icke-svensk bakgrund att komma ut på arbetsmarknaden. Detta gäller t ex studenter som utbildas vid Högskolan Dalarna, men projektet är också en naturlig samarbetspartner för Högskolesatsningen 'korta vägen' som syftar att få ut utlandsfödda akademiker i svenskt näringsliv där vi kommer att kunna hjälpa personer med bakgrund från energibranschen att komma i kontakt med regionens företag. Under det föregående EMCprojektet kunde vi t ex hjälpa en person från Syrien som idag är fast anställd energirådgivare i Borlänge Kommun.